

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТИТУТ «БЕЙТ-ХАНА»

Кафедра педагогіки та психології

Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими
освітніми потребами в інклюзивних класах початкової школи

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

підготовки

бакалаврів

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань

05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності

053 Психологія

(код і найменування спеціальності)

Дніпро-2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах початкової школи» спеціальності 053 Психологія освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів для здобувачів вищої освіти 4 курсу.

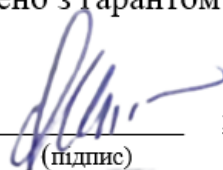
Розробник: Базилевська Оксана Олександрівна, викладач, кандидат педагогічних наук

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

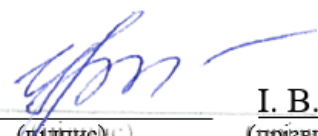
Протокол від «26» серпня 2021 року № 1

Зав. кафедри док. пед. наук, професор С. В. Сапожников
(прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «28» серпня 2021 року

Гарант освітньої програми к. псих. наук Г. Г. Колінець
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «31» серпня 2021 року

Завідувач навчально-методичного відділу І. В. Зеркаль
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова	вибіркова
Мова викладання	українська	українська
Передумови вивчення навчальної дисципліни (які дисципліни мають передувати вивченню)	ОДФ 2. 02 Загальна психологія з практикумом ОДФ 2. 03 Загальні основи педагогіки	ОДФ 2. 02 Загальна психологія з практикумом ОДФ 2. 03 Загальні основи педагогіки
Курс	4	4
Семестр	2	2
Загальний обсяг годин / кредитів	90/3	90/3
Кількість змістовних модулів	2	2
Годин на аудиторне вивчення	28	8
Годин на самостійне вивчення	62	82
Форма підсумкового контролю	іспит	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах початкової школи» є оволодіння студентами основами науково та методично обґрунтованими підходами до розбудови інклюзивного процесу та алгоритму технологій психолого-педагогічного супроводу.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах початкової школи» є:

- набуття практичних навичок у сфері інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами та вміння творчо застосовувати професійні знання на практиці;
- формування у бакалаврів внутрішньої мотивації у професійній та педагогічній діяльності.

Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах початкової школи» забезпечує набуття здобувачами освіти ряду *компетентностей*.

Компетентності, що формуються:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

Програмні результати навчання:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Після вивчення курсу «Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах початкової школи» студенти повинні **знати:**

- знати і розуміти сучасні підходи, стратегії та технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти, ключові поняття інклюзивного навчання дітей з ООП;
- знати організаційні моделі розбудови інклюзивної практики для дітей з особливими освітніми потребами;
- знати широкий спектр інклюзивних технологій та особливості їх впровадження в умовах інклюзивного освітнього середовища: роль і компетентність кожного учасника команди супроводу, колегіальне здійснення кожного кроку у напрямі створення відповідного й безперешкодного освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами;
- знати і розуміти процес оцінки особливих потреб дитини з подальшим задоволенням цих потреб в освітньому просторі й за межами закладу освіти;
- знати суть інклюзивних технологій, що у найбільшому ступені сприяють ефективному освітньому процесу дітей з особливими освітніми потребами;
- знати та розуміти переваги встановлення партнерських стосунків між фахівцями і батьками, вміти розбудовувати плідну співпрацю з батьками задля реалізації інклюзивних процесів не тільки у закладі освіти, але й у життєдіяльності дитини, в цілому;

вміти:

- провести консультування учасників освітнього процесу у процесі забезпечення психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі: розроблення SMART-цілей, підготовка і проведення засідань команди супроводу, ведення щоденника комунікації команди, визначення змісту додаткових освітніх послуг, зміна співвідношення різних напрямів корекційно-розвивальної роботи у відповідності до динаміки розвитку дитини тощо;

- вміти ефективно взаємодіяти з працівниками освітнього закладу, органами управління і самоврядування; налагоджувати професійну комунікацію; враховувати зв'язок і вплив власної діяльності на сумарний результат роботи колективу;
- Здійснювати процеси оцінювання та моніторингу у контексті командного супроводу дітей з особливими освітніми потребами у закладі освіти;
- *володіти:*
- методикою аналізу моделей соціальних систем для оцінки стану і прогнозу розвитку психолого-педагогічних та управлінських явищ і процесів;
- методами системного і порівняльного аналізу, комплексного та міждисциплінарного підходу при вирішенні професійних завдань.

4. Зміст програми навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Передумови організації психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти.

Тема 1. Основні поняття: інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами.

Освіта для всіх. Інклюзивні цінності. Поняття «Діти з особливими освітніми потребами». Діти з особливими освітніми потребами за нозологіями. Взаємодія учнів з особливими потребами в загальноосвітньому просторі.

Література [1, 2, 3, 4, 5]

Тема 2. Організація інклюзивної освіти.

Організація інклюзивної освіти, нормативно-правова база. Особливості зарахування дітей з особливими освітніми потребами до закладів загальної середньої освіти. Послуги які надаються дитині з особливими освітніми потребами у закладі загальної середньої освіти. Забезпечення психолого-педагогічної складової інклюзивної освіти у закладах загальної середньої освіти.

Література [1, 2, 3, 4, 5]

Тема 3. Механізми надання додаткової підтримки: асистент вчителя, індивідуальна програма розвитку.

Завдання асистента вчителя. Обов'язки вчителя, асистента вчителя, діяльність яку вони виконують спільно. Функції індивідуальної програми розвитку. Моніторинг дотримання нормативних положень та оцінка. Складові індивідуальної програми розвитку. Адаптації, модифікації.

Література [1, 2, 3, 4, 5]

Тема 4. Циклограма діяльності закладів загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання.

Модель упровадження інклюзивної освіти. Робоча документація у закладах загальної середньої освіти. Циклограма управлінських дій. Особливості та виклики у процесі упровадження інклюзивного навчання. Основні вимоги організації інклюзивного навчання у закладі загально середньої освіти.

Література [1, 2, 3, 4, 5]

Тема 5. Технологія визначення потреб дитини з особливими освітніми потребами та формулювання SMART-цілей.

Короткотривалі та довготривалі цілі. Принципи ціле покладання SMART. Пріоритети вибору SMART-цілей. Значення наявності реалістичних вимірюваних цілей для позитивної динаміки розвитку дитини з особливими потребами.

Література [1, 2, 3, 4, 5]

Тема 6. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в рамках інклюзивного навчання.

Компоненти, головна мета, завдання психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами. Організація роботи щодо допомоги дітям з особливими потребами у самореалізації та самоствердженні. Стратегії роботи учителів з дітьми з особливими освітніми потребами.

Література [1, 2, 3, 4, 5]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Впровадження технологій психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами.

Тема 7. Індивідуалізація навчального процесу. Відмінності в навчанні.

Навчальні стратегії, що базуються на візуальному, аудіальному та кінестетичному способах отримання та обробки інформації. Стратегії навчання і навички мислення.

Література [1, 2, 3, 4, 5]

Тема 8. Спільне планування та викладання: сутність і шляхи реалізації в практиці педагогів.

Вирівнювання практики через спільне викладання. Робота в парах. Основні моделі спільного викладання. Викладання в команді. Переваги співробітництва. Ефективне спільне планування. Етапи взаємин у процесі спільного викладання.

Література [1, 2, 3, 4, 5]

Тема 9. Організація оцінювання розвитку дитини. Процес індивідуальної програми розвитку.

Типи оцінювання розвитку дитини. Організація оцінювання на рівні установи. Комплексна оцінка розвитку дитини. Переоцінка розвитку дитини. Специфічне навчання. Всі типи оцінювання орієнтовані на встановлення позитивних аспектів розвитку дитини. Методи оцінювання розвитку дитини. Портфоліо – методи і результати. Ролі учасників процесу оцінки. Алгоритм процесу індивідуальної програми розвитку.

Література [1, 2, 3, 4, 5]

Тема 10. Алгоритм діяльності учасників міждисциплінарної команди супроводу.

Завдання координатора команди супроводу: ієрархія за значущістю. Взаємодія вчителя та асистента вчителя. Технологія проведення зустрічі команди супроводу.

Література [1, 2, 3, 4, 5]

Тема 11. Технологія проведення засідань міждисциплінарної команди та розроблення індивідуальної програми розвитку для дитини з особливими освітніми потребами.

Процес підготовки до першого засідання: заповнення кожним учасником бланк спостереження за дитиною, визначення стану її розвитку, сильних сторін, потреб; аналіз та узагальнення координатором оцінкових бланків, заповнених учасниками команди. План зустрічі та умови її проведення. Колегіальне розроблення індивідуальної програми розвитку. Підсумки зустрічі. Планування послідовної та узгодженої діяльності.

Література [1, 2, 3, 4, 5]

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													Форма контролю
	денна форма						Заочна форма							
	усьог о	у тому числі					усьог го	у тому числі						
		л	п	ла б	ін д	с.р.		л	п	ла б	ін д	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Загальні засади інклюзивної педагогіки.														
Тема 1. Основні поняття: інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами.	8	2				6	10	2					8	Т
Тема 2. Організація інклюзивної освіти.	8	2				6	8						8	Т
Тема 3. Механізми надання додаткової підтримки: асистент вчителя, індивідуальна програма розвитку.	8	2				6	8	2					6	Т
Тема 4. Циклограма діяльності закладів загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання.	8	2				6	8						8	Т
Тема 5. Технологія визначення потреб дитини з особливими освітніми потребами та формулювання SMART-цілей.	6	2				4	6						6	Т
Тема 6. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в рамках інклюзивного навчання.	6	2				4	8						8	Т
Разом за змістовим модулем 1	44	12				32	48	4					44	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Впровадження технологій психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами														

Тема 7. Індивідуалізація навчального процесу. Відмінності в навчанні.	10		4			6	8		2			6	У
Тема 8. Спільне планування та викладання: сутність і шляхи реалізації в практиці педагогів.	8		2			6	10		2			8	У
Тема 9. Організація оцінювання розвитку дитини. Процес індивідуальної програми розвитку.	10		4			6	8					8	У
Тема 10. Алгоритм діяльності учасників міждисциплінарної команди супроводу.	8		2			6	8					8	У
Тема 11. Технологія проведення засідань міждисциплінарної команди та розроблення індивідуальної програми розвитку для дитини з особливими освітніми потребами.	10		4			6	8					8	У
Разом за змістовим модулем 2	46		16			30	42		4			38	
Всього	90	12	16			62	90	4	4			82	

Форми контролю: усне опитування – У, тестування – Т.

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. к-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Основні поняття: інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами.	4	2	2
2	Організація інклюзивної освіти.	2		2
3	Механізми надання додаткової підтримки: асистент вчителя, індивідуальна програма розвитку.	4	2	2
4	Циклограма діяльності закладів загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання.	2		2
5	Технологія визначення потреб дитини з особливими освітніми потребами та формулювання SMART-цілей.	2		2

6	Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в рамках інклюзивного навчання.	2		2
Усього годин		16	4	12

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Індивідуалізація навчального процесу. Відмінності в навчанні.	4	2	5
2	Спільне планування та викладання: сутність і шляхи реалізації в практиці педагогів.	4	2	5
3	Організація оцінювання розвитку дитини. Процес індивідуальної програми розвитку.	4		5
4	Алгоритм діяльності учасників міждисциплінарної команди супроводу.	2		5
5	Технологія проведення засідань міждисциплінарної команди та розроблення індивідуальної програми розвитку для дитини з особливими освітніми потребами.	4		5
Усього годин		18	4	25

7. Теми практичних занять(не передбачено)

8. Теми лабораторних занять (не передбачено)

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Основні поняття: інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами.	6	7	1
2	Організація інклюзивної освіти.	4	7	1
3	Механізми надання додаткової підтримки: асистент вчителя, індивідуальна програма розвитку.	6	6	1
4	Циклограма діяльності закладів загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання.	4	8	1
5	Технологія визначення потреб дитини з особливими освітніми потребами та формулювання SMART-цілей.	6	6	1
6	Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в рамках інклюзивного навчання.	6	8	1
7	Індивідуалізація навчального процесу. Відмінності в навчанні.	6	6	2
8	Спільне планування та викладання: сутність і шляхи реалізації в практиці педагогів.	6	6	2
9	Організація оцінювання розвитку дитини. Процес індивідуальної програми розвитку.	6	6	1

10	Алгоритм діяльності учасників міждисциплінарної команди супроводу.	6	8	1
11	Технологія проведення засідань міждисциплінарної команди та розроблення індивідуальної програми розвитку для дитини з особливими освітніми потребами.	6	8	1
Усього годин		62	82	13

10. Індивідуальні навчально-дослідні та науково-дослідні завдання

Тематика есе:

1. Розкрийте питання особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами та назвіть чинники, через які інклюзія для деяких дітей ускладнена.
2. Головні перешкоди на шляху до впровадження якісної освіти для дітей з особливостями у розвитку.
3. Розкрийте зміст інклюзивних цінностей.
4. Складіть перелік сильних сторін дітей з особливими потребами.
5. Розкрийте зміст забезпечення психолого-педагогічної складової інклюзивної освіти у закладах загальної середньої освіти.
6. Розкрийте обов'язки вчителя.
7. Розкрийте обов'язки асистента вчителя.
8. Розкрийте діяльність яку вчителі та асистенти вчителів виконують спільно.
9. Розкрийте зміст функцій індивідуальної програми розвитку.
10. Розкрийте складові індивідуальної програми розвитку.
11. Розкрийте поняття "адаптація" та "модифікація" та їх застосування.
12. Складіть модель упровадження інклюзивної освіти.
13. Розкрийте особливості та виклики у процесі упровадження інклюзивного навчання.
14. Розкрийте зміст технології командної взаємодії у контексті інклюзивного процесу дітей з ООП.

Тематика групових проектів з подальшим захистом презентацій (до 15 хвилин) в аудиторії

1. Освіта для всіх. Інклюзивні цінності.
2. Діти з особливими освітніми потребами за нозологіями.
3. Взаємодія учнів з особливими потребами в загальноосвітньому просторі.
4. Функції індивідуальної програми розвитку.
5. Складові індивідуальної програми розвитку. Адаптації, модифікації.
6. Принципи цілепокладання SMART.
7. Пріоритети вибору SMART-цілей.
8. Значення наявності реалістичних вимірюваних цілей для позитивної динаміки розвитку дитини з особливими потребами.
9. Компоненти, головна мета, завдання психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами.
10. Організація роботи щодо допомоги дітям з особливими потребами у самореалізації та самоствердженні.
11. Стратегії роботи учителів з дітьми з особливими освітніми потребами.
12. Навчальні стратегії, що базуються на візуальному, аудіальному та кінестетичному способах отримання та обробки інформації.
13. Відмінності в навчанні
14. Стратегії навчання і навички мислення.

15. Вирівнювання практики через спільне викладання. Робота в парах.
16. Основні моделі спільного викладання.
17. Викладання в команді.
18. Всі типи оцінювання орієнтовані на встановлення позитивних аспектів розвитку дитини.
19. Методи оцінювання розвитку дитини.
20. Ролі учасників процесу оцінки.
21. Складання індивідуальної програми розвитку.
22. Завдання координатора команди супроводу: ієрархія за значущістю.
23. Взаємодія вчителя та асистента вчителя.
24. Технологія проведення зустрічі команди супроводу.
25. Процес підготовки до першого засідання: заповнення кожним учасником бланк спостереження за дитиною, визначення стану її розвитку, сильних сторін, потреб; аналіз та узагальнення координатором оцінкових бланків, заповнених учасниками команди.
26. Колегіальне розроблення індивідуальної програми розвитку.
27. Планування послідовної та узгодженої діяльності.

12. Методи навчання:

Загальні:

1. **Словесні** методи навчання: евристична бесіда; акроматичне пояснення (індукція, дедукція, традукція), розповідь, лекція.
2. **Наочні** методи навчання: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.
3. **Практичні** методи навчання: вправи, практичні і дослідні роботи.
4. **Активні** методи навчання: сократівська бесіда, дискусія, кейс-стаді (метод ситуацій).

За характером пізнавальної діяльності:

- 1) *пояснювально-ілюстративний* (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення учнями інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;
- 2) *репродуктивний*: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;
- 3) *проблемного виконання*: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого пошуку (студентам подається своєрідний еталон творчого мислення);
- 4) *частково-пошуковий* (евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності студентів);
- 5) *дослідницький*: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висувуючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

Методи навчання відповідно до програмних результатів:

- ПРН 1:** навчальна дискусія; робота в малих групах, «займи позицію»; есе;
- ПРН 9:** лекція, навчальна дискусія, інструктаж; індивідуальні роботи, метод проектів; «коло ідей», «акваріум», «мозковий штурм», «метод Прес», «займи позицію», «навчаючись-учусь»; презентація;
- ПРН 13:** лекція, проблемне навчання, портфоліо; робота в малих групах; демонстрація, презентація;
- ПРН 14:** індивідуальні роботи, метод проектів; «коло ідей», «мозковий штурм», «метод Прес», «займи позицію», рольова гра, імітація, «ток-шоу»; дерево рішень, асоціативний куш, таблиця «З-Х-Д», тричастинний щоденник, есе;

ПРН 15: метод проектів; моделювання; «коло ідей», дискусія; проблемний виклад; дослідницький;

13. Методи контролю

- оцінка вирішення типових завдань;
- критерійно-орієнтовані тести по окремих розділах дисципліни і дисципліні в цілому;
- письмові контрольні роботи;
- усне опитування під час занять;
- оцінка рефератів по окремих розділах дисципліни з використанням монографічної і періодичної літератури;
- дистанційний контроль;
- підсумковий тест/залік

14. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Поточне оцінювання											Інд. досл. завдання	залік	Сума балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	10	40	100
Поточний контроль													
2	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4			
Контроль самостійної роботи													
1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
83–89	B	добре	
75–82	C		
68–74	D	задовільно	
60–67	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ І ВМІНЬ:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
------------------------	-----------------------	----------------

Відмінно	90–100	A
-----------------	--------	----------

ставиться, якщо студент:

- ґрунтовно і повно відтворює вивчений матеріал;
- виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені;
- викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.
- вміє застосовувати його для вирішення конкретних професійних завдань.

Оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни і професії, яку вони набувають, виявили творчі здібності і використовують їх при вивченні навчально-програмного матеріалу. Відмінному рівню відповідає правильна й вичерпна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав усебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння основної та додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачено програмами дисциплін; уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	83–89	B
	75–82	C

ставиться, якщо студент дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка “5”, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

Оцінка «дуже добре» (83–89 балів, B) – вище середнього рівня з кількома помилками – виставляється студентам, які повністю опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою. Оцінка «добре» виставляється студентам, які показують систематичний характер знань з дисципліни і вміють самостійно поповнювати свої знання протягом всього навчання;

Оцінка «добре» (75–82 бали, C) – виставляється студентам, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою; таким чином, робота студентами виконана, але з певною кількістю помилок.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	68–74	D
	60–67	E

ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень даної теми, але:

- відтворює матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил;
- не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів;
- відтворює матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні.

Оцінка «задовільно» (68–74 бали, D) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але зі значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Задовільному рівню відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене запитання (завдання), якщо студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарата, показав недостатні знання літературних джерел. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили на екзамені помилки при виконанні

екзаменаційних завдань, але під керівництвом викладача вони знаходять шляхи їх подолання.

Оцінка «достатньо» (60–67 балів, Е)– виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35–59	FX
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	0–34	F

ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал.

15. Форми поточного та підсумкового контролю успішності навчання.

Форми поточного контролю: усне опитування, письмове опитування, есе, індивідуальний проект.

Форма підсумкового контролю: залік.

16. Методичне забезпечення

- 1) навчальна програма дисципліни;
- 2) робоча навчальна програма дисципліни;
- 3) комплексна контрольна робота;
- 4) конспекти лекцій;
- 5) інформаційно-методичне забезпечення практичних та семінарських занять;
- 6) інформаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.

17. Рекомендована література

Основна

1. Асистент учителя в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс]. Н.М. Дятленко, Н.З. Софій, О.В. Мартинчук, Ю.М. Найда, під заг. ред. М.Ф. Войцехівського. К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с. Режим доступу: http://nmcio.ippo.kubg.edu.ua/wp-content/uploads/2015/05/Assist_teacher_4_All_print.pdf
2. Данілавічюте Е.А. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: [навч.-метод. посіб.]. За заг. ред. А.А. Колупаєвої. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 360 с. (Серія «Інклюзивна освіта»)
3. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків. Укладачі Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. К., 2016. 68 с. Режим доступу: http://monachinivka-nvk.kuryansk.info/files/docs/2017/9894_Inklyuzivna_osvita_vid_A_do_Ya_1.pdf
4. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі: практ. посіб. Тім Лорман, Джоан Депплер, Девід Харві; пер. з англ. [Електронний ресурс]. К.: СПД-ФО Парашин І.С., 2010. 296 с. Режим доступу: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/37/>
5. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки: підручник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене. Львів: «Новий світ – 2000», 2019. 264 с.

Допоміжна

1. Таранченко О. М., Найда Ю. М. Диференційоване викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник, за загальною редакцією Колупасєвої А.А. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 124 с.
2. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навчально-наочний посіб. Укладач Скрипник Т., К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 56 с. Режим доступу: <file:///C:/Users/%D0%A2%D0%B0%D1%82%D1%8C%D1%8F%D0%BD%D0%B0/Downloads/Tehnologii%20Autizma.pdf>
3. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]/ 2016. Режим доступу до ресурсу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
4. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja [Н. З. Софій, О. В. Онопрієнко, Ю. М. Найда та ін.; за заг. ред. Н. М. Бібік]. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
5. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти / Наказ МОН України від 08.06.2018 р. № 609.

18. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. НУШ та інноваційні технології в початковій школі. URL: Джерело: <https://www.pedrada.com.ua/article/2251-nush-ta-nnovatsyn-tehnolog-v-pochatkovy-shkol> (дата звернення: 9 квітня 2020)
2. www.education-inclusive.com/uk/index.php
канадсько-український проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні».
3. www.clientcenter.youcandothat.com/wwwdev/ccds/uk/components.php
офіційний сайт проекту «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні»
4. <http://www.canada-ukraine.org/>— Електронний Канадсько-український журнал спеціальної педагогіки, розміщений на сайті Канадсько-української дослідної групи (CURT).
5. <http://www.isp-2006.narod.ru/>
Сайт інституту спеціальної педагогіки АПН України:
1. <http://www.ikpp.npu.edu.ua/>
Сайт інституту колекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова
2. <http://www.everychild.org.ua/>
сайт представництва міжнародної неурядової організації “Кожній Дитині” в Україні
Матеріали сайту Всеукраїнського фонду «Крок за кроком»
<http://ussf.kiev.ua/index.php?go=Inklus&id=4>.